

НА ЗАВАДІ карантинним організмам

В. Г. КАРПЛЮК, —
провідний фахівець
Київської міської
карантинної лабораторії

В Україні як і в інших країнах світу, на сучасному етапі надзвичайно актуальною є проблема охорони рослинних ресурсів від карантинних і особливо небезпечних видів шкідників, збудників хвороб рослин та бур'янів.

Збільшення обсягів імпорту та транзиту продуктів рослинного походження, у зв'язку зі вступом України до СОТ, супроводжується ймовірністю завезення на територію держави нових адвентивних видів шкідників, збудників хвороб та насіння бур'янів.

Для попередження серйозних втрат, що можуть спричинити сільському господарству та всім рослинним багатствам України шкідники (комахи, фітогельмінти, мікологічні, бактеріальні та вірусні захворювання) в Україні проводиться система державних карантинних заходів. І проведення цих заходів покладено на Державну службу з карантину рослин України. Основне в цій системі – суворя перевірка на зараженість всього насінневого і садивного матеріалу, рослинної промислової сировини, продукції, що призначена на харчові цілі й інших об'єктів регулювання.

Місто Київ – столиця України, і він є центром політичного, культурного та економічного життя країни. Саме в Києві розміщена найбільша внутрішня митниця, де разом з іншими контролюючими службами працюють державні інспектори з карантину рослин, які підпорядковані Державній інспекції з карантину рослин м.Києва. Всього функціонує 13 пунктів з карантину рослин на яких проводиться інспектування і оформлення об'єктів регулювання, що імпортуються або експортуються. Але, чи не найважливішою ланкою в проведенні фітосанітарного контролю об'єктів регулювання є проведення фітосанітарної експертизи.

З 1 січня 2009 року розпочала свою роботу Київська міська карантинна лабораторія. Лабораторія була атестована в системі УкрАгροстандартсертифікація на проведення фітосанітарної експертизи об'єктів регулювання по виявленню та ідентифікації ентомологічних, мікологічних, бактеріологічних, фітогельмінтологічних та гербологічних шкідливих організмів.

Для проведення фітосанітарної експертизи на високому рівні лабораторія

оздоблена найсучаснішим обладнанням — сучасні мікроскопи з високою оптичною розподільчою здатністю, обладнання для проведення експертизи імуно-ферментним методом ELISA та за допомогою полімеразно-ланцюгової реакції (ПАР).

У Київській міській карантинній лабораторії працюють молоді, але високваліфіковані фахівці. За короткий період роботи лабораторії, під час проведення фітосанітарної експертизи було виявлено личинки в мертвому стані середземноморської плодової мухи (*Ceratitis capitata* Wied.) у плодах апельсину. Також мають місце два випадки виявлення в імпортованих вантажах чаю каркаде з Єгипту та Німеччини насіння ценхрусу якрцевого (*Cenchrus rauciflorus*). Чай каркаде, у відповідності до норм фітосанітарного законодавства підлягав або обробці, або поверненню, чи знищенню. Чай із Єгипту був повернутий відправнику, а із Німеччини – був перероблений шляхом розмолу з подальшим пакетуванням.

Фахівці карантинної лабораторії разом з державними інспекторами з карантину рослин беруть участь проведенні перевірок дотримання фітосанітарних правил при реалізації об'єктів регулювання на ринках, в обстеженнях території міста на виявлення регульованих шкідливих організмів та у проведенні обстежень на встановлення фітосанітарного стану тепличних господарств міста Києва.

Державна інспекція з карантину рослин м. Києва співпрацює з науково-дослідними установами. У 2009 році були укладені договори на проведення науково-дослідних робіт з Центральним ботанічним садом ім. Гришка НАН України та Інститутом захисту рослин УААН і фахівці Київської міської карантинної лабораторії беруть безпосередню участь у проведенні цих робіт.

З метою виконання завдань поставлених перед Державною службою з карантину рослин спеціалісти лабораторії готують наукові та публіцистичні статті, виступають на телебаченні, готують буклети та брошури з пропагандою знань в галузі карантину рослин, проводять навчальні семінари.

Фахівці карантинної лабораторії разом з державними інспекторами з карантину рослин беруть участь проведенні перевірок дотримання фітосанітарних правил при реалізації об'єктів регулювання на ринках, в обстеженнях території міста на виявлення регульованих шкідливих організмів та у проведенні обстежень на встановлення фітосанітарного стану тепличних господарств міста Києва.

Послаблення уваги до захисту рослин і карантинних об'єктів зокрема, може призвести до незворотних наслідків. Збільшення із року в рік обсягів імпорту та транзиту продуктів рослинного походження, особливо з країн, мало досліджених у фітосанітарному відношенні, створюють постійну загрозу завезення на територію України нових адвентивних видів шкідливих організмів. Тому, на нашу думку, найважливішим напрямком є розвиток саме карантинної лабораторії, яка буде спроможна своєчасно і якісно виявити та ідентифікувати шкідливий організм, а також надати науково-обґрунтовані рекомендації. ■

